

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ АГРОБІОМАСИ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ЕНЕРГІЇ В УКРАЇНІ

Желєзна Тетяна Анатоліївна

Інститут технічної теплофізики НАНУ, Біоенергетична асоціація України тел. (044) 223-55-86, e-mail: zhelyezna@uabio.org

Мета роботи полягає у визначенні основних перешкод на шляху енергетичного використання біомаси аграрного походження в Україні та розробці рекомендацій для подолання цих перешкод.

Енергетичною стратегією України на період до 2035 року поставлено наступні цілі по внеску біомаси та відходів до загального постачання первинної енергії: 6 млн. т н.е. у 2025 р., 8 млн. т н.е. у 2030 р., 11 млн. т н.е. у 2035 р. Аналіз ресурсної бази біомаси, доступної для виробництва енергії в Україні, показує, що досягнення зазначених цілей можливе тільки за умови залучення агробіомаси до паливно-енергетичного балансу країни.

За даними 2018 р., енергетичний потенціал первинних відходів та побічної продукції рослинництва складає більше 9 млн. т н.е., що становить понад 41% загального потенціалу біомаси (близько 22 млн. т н.е.). Повне використання потенціалу агробіомаси може задовольнити близько 18% кінцевого споживання енергії в Україні, яке у 2017 р. склало 50,1 млн. т н.е.

Наразі практична реалізація енергетичного потенціалу біомаси аграрного походження розвивається недостатньо швидко. Серед основних бар'єрів можна виділити такі як відсутність у агровиробників техніки для заготівлі побічної продукції рослинництва (зокрема, стебел кукурудзи), складність організації загального ланцюжка «заготівля-поставка», специфічність паливних характеристик агробіомаси та ін. Крім того, деякі фахівці-грунтознавці наголошують на потенційних ризиках для ґрунту від вилучення з поля пожнивних решток для потреб енергетики. Щодо останнього, треба зазначити, що це питання ретельно враховано в представленій оцінці енергетичного потенціалу агробіомаси в Україні.

Подоланню існуючих бар'єрів та практичній реалізації потенціалу біомаси сільськогосподарського походження для виробництва енергії в Україні суттєво допоможе виконання міжнародного проекту «Сприяння впровадженню систем опалення на агробіомасі в сільських регіонах Європи – AgroBioHeat» (2019-2021). Проект фінансується програмою досліджень та інновацій ЄС Горизонт 2020. Від України членом консорціуму проекту є Біоенергетична асоціація України.

Висновок. Біомаса аграрного походження є важливою складовою біоенергетичних ресурсів України, які можуть суттєво підвищити енергетичну безпеку країни. Необхідно систематично працювати над подоланням існуючих перешкод та створенням сприятливих умов для розвитку даного напрямку біоенергетики.